

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Teylingen
t.a.v. dhr. A. van Kempen, wethouder Cultuur, Erfgoed en Monumenten
t.a.v. mw. C. Bekker, Team Beleid en Advies, Ruimtelijke Ontwikkeling
c.c. Erfgoedcommissies HLT

Lisse, 10 december 2019

Betreft: Bollenschuur Westerbeek, Teylingerlaan 13, Voorhout

Geacht College,

Uit het voorstel voor de Gemeenteraad Teylingen van 19 december 2019 blijkt dat u van plan bent de bollenschuur Teylingerlaan 13 (Westerbeek) in Voorhout te kopen en deze in de toekomst af te breken, om zo vanuit het westen meer zicht op de Ruïne van Teylingen te krijgen. De Werkgroep Bollenerfgoed van het CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek heeft met ontsteltenis kennis genomen van uw plan. Deze bollenschuur staat namelijk in de Regionale Collectie Bollenschuren, met als doel deze bollenschuur voor de toekomst te behouden.

Regionaal Bollenschurenbeleid en RCB-lijst

In 2006 is op verzoek van Holland Rijnland de nota "Naar een Regionaal Bollenschurenbeleid" tot stand gekomen. Onderdeel hiervan is de Regionale Collectie Bollenschuren (RCB-lijst). Doel daarvan is circa honderd regionaal belangrijke bollenschuren te behouden voor de toekomst. Het Regionaal Bollenschurenbeleid is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland en maakt sindsdien deel uit van het regionale RO-beleid. Het bollenschurenbeleid is vervolgens behandeld in de diverse gemeenteraden en is ook vastgelegd in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG).

De gemeente Teylingen heeft in 2006 en 2010 deelgenomen aan conferenties waarin de beleidsnota en de Regionale Collectie Bollenschuren zijn vastgesteld. De bollenschuur van Westerbeek staat al vanaf het begin in de Regionale Collectie Bollenschuren.

Helaas heeft de gemeente Teylingen verzuimd om deze voor de regio belangrijke bollenschuur de benodigde bescherming te geven. De bollenschuur is daardoor geen Gemeentelijk Monument geworden, maar dit betekent niet dat deze bollenschuur zomaar mag verdwijnen.

Lint en cluster Teylingerlaan

De bollenschuur Teylingerlaan 13 Voorhout maakt deel uit van het waardevolle lint Teylingerlaan en van het cluster van bollenerfgoed rond de Ruïne van Teylingen. (Zie het rapport *Ruimtelijke linten en clusters van bollenerfgoed*, CHG, 2009).

Dit lint is goed te zien op de luchtfoto in het rapport *Historisch-ruimtelijke analyse Ruïne van Teylingen (2017)* van Debie en Verkuil (zie Foto 1).

In dit rapport en in de *Visie Tuinen van Teylingen (2018)* van Debie & Verkuil worden de bollenschuren in de omgeving van de Ruïne beschreven als iconen van de Bollenstreek. In deze visie wordt aangeraden de bollenschuren te herstellen en ze te betrekken in de totale historische context van het gebied. De bollenschuur van Westerbeek heeft in die visie de functie van ontvangstpaviljoen met museale functie. Daarom vinden wij het onbegrijpelijk dat het College nu ineens voorstelt de bollenschuur van Westerbeek te slopen.

Historische samenhang

De reden daarvoor is eveneens onbegrijpelijk. Vanuit historisch oogpunt ligt de ontwikkeling van de tuinbouw en bloembollenteelt in het verlengde van de periode van de kastelen en buitenplaatsen. Nadat de buitenplaats, die rond de Ruïne van Teylingen was ontstaan, in verval was geraakt, zijn de gronden verkaveld en in cultuur gebracht. De bloeiperiode van de bloembollencultuur in de 19de en 20ste eeuw is van even groot belang voor de Bollenstreek als de Middeleeuwen en de Gouden Eeuw. Elke periode heeft zijn eigen erfgoed dat daaraan herinnert. Pal naast de burcht uit de middeleeuwen, bouwden bloembollenkwekers en -handelaren hun eigen burchten. Dit illustreert de dominantie van de bloembollencultuur in die periode.

Juist het totaal van die elementen, in zijn historische samenhang, is belangrijk voor de cultuurhistorie van de Bollenstreek. Burchten en bollenschuren mogen niet tegen elkaar worden uitgespeeld. Samen vertellen ze het verhaal van de Bollenstreek.

Restauratie

Het betreft hier een bollenschuur met pakplaats en kantoor die in 1930 is gebouwd voor het bollenbedrijf C. Westerbeek & Zoon, dat daarvoor gevestigd was aan de Zandslootkade. Aannemer was J.P. Oudshoorn. (Zie foto 2)

Het gebouw heeft een sobere, zakelijke architectuur, met bakstenen gevels, rijen vensters en de naam Westerbeek in het tegeltableau aan beide zijden. De bollenschuur is in de afgelopen decennia gemoderniseerd. Daarbij zijn de originele vensters vervangen, is metalen beplating op de gevels aangebracht en zijn de gevels deels geverfd. Deze wijzigingen zijn echter omkeerbaar. Bij restauratie kunnen de vensters en gevels weer in oude staat worden hersteld, zodat de karakteristieke kenmerken van bollenschuren weer zichtbaar worden.

Als de niet-waardevolle latere bijgebouwen van de bollenschuur gesloopt worden, zodat het oorspronkelijke gebouw overblijft, is de Ruïne vanuit het westen geheel te zien. (Zie foto 3)

Totale sloop van de bollenschuur is daarvoor niet nodig.

Herbesteding

De bollenschuur van Westerbeek leent zich uitstekend voor herbesteding, bijvoorbeeld voor woonappartementen of voor een bestemming in de sfeer van recreatie en toerisme.

De Werkgroep Bollenerfgoed van het CHG kwam tien jaar geleden al tot die conclusie in haar rapport *Ruimtelijke linten en clusters van bollenerfgoed* (2009):

“De Ruïne van Teylingen, een Rijksmonument, tezamen met twee Bollenerfgoed Rijksmonumenten en de bollenburcht Westerbeek, vormen samen een mooi geheel. Het moet toch mogelijk zijn hier een toeristisch knooppunt van te maken van regionaal belang? Mogelijk wordt Panorama Tulipland hier gevestigd. Dan kan de bollenschuur van Westerbeek misschien een nieuwe bestemming krijgen ten dienste van dit knooppunt? Bijvoorbeeld met een zaal voor het bieden van een overzicht van het bollenerfgoed in de regio? De Werkgroep Bollenerfgoed van het CultuurHistorisch Genootschap kan daaraan een bijdrage leveren.”

Uit het raadsvoorstel begrijpen wij dat het de bedoeling is bij de Ruïne een nieuw bezoekerscentrum te bouwen, dat ook een educatieve en museale functie krijgt. Dat nieuwe gebouw neemt toch ook ruimte in en zal het zicht op de Ruïne ook enigszins beperken. Het lijkt ons beter de historische bollenschuur van Westerbeek hiervoor te benutten, zoals in de eerdere plannen ook de bedoeling was.

Conclusie

De Werkgroep Bollenerfgoed van het CHG herinnert de gemeente graag aan de afspraken uit het Regionaal Bollenschurenbeleid, dat Teylingen in 2006 en 2010 ook steunde.

Wij hopen dan ook dat u uw besluit nog eens opnieuw wilt overwegen. Wij verzoeken u:

1. de Erfgoedcommissies HLT te raadplegen over uw plan voor de bollenschuur van Westerbeek;
2. een bouw- en cultuurhistorisch onderzoek te laten uitvoeren naar deze bollenschuur;
3. de bollenschuur van Westerbeek te behouden en in te passen in het totaalplan voor herinrichting van het gebied rond de Ruïne.
4. de Werkgroep Bollenerfgoed van het CHG te betrekken bij de verdere planvorming.

Met vriendelijke groet,

P. Goemans Sr.

Voorzitter Werkgroep Behoud en Herbesteding Bollenerfgoed van het CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek

Afbeeldingen bij brief aan de Gemeente Teylingen, Teylingerlaan 13 Voorhout:

circa 1975 - luchtfoto met de bollenschuren (in rood) in hun oorspronkelijke context

106

20170116 HIST RUIJT ANA Ruïne van Teylingen

wijzigingsdatum: 16 januari 2017

Foto 1: Luchtfoto van de Teylingerlaan rond 1975, met daarin aangegeven de bollenschuren eromheen. (Debie & Verkuijl, Historisch-ruimtelijke analyse Ruïne van Teylingen, 2017, p. 106.)

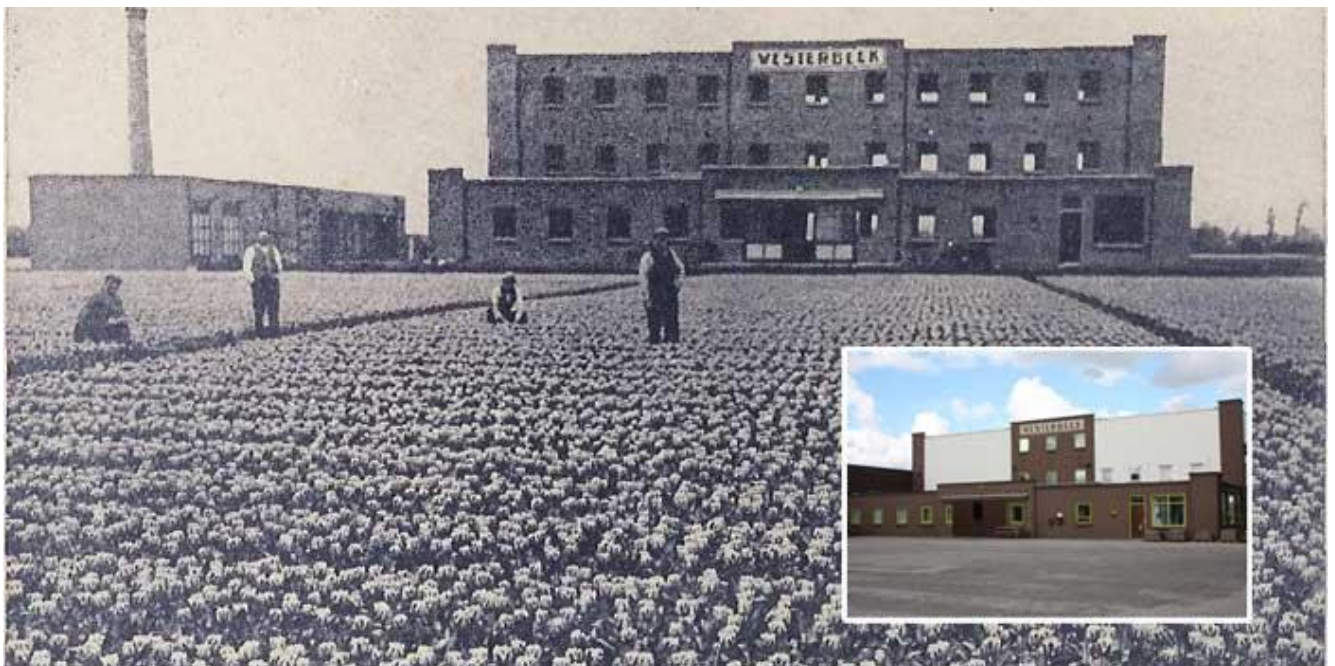

Foto 2: De bollenschuur Westerbeek, Teylingerlaan 13 Voorhout in de jaren '30. Links het stookhuis.

Foto 3: Zicht op de Ruïne van Teylingen vanaf de Teylingerlaan. Het zicht wordt niet belemmerd door de oude bollenschuur uit 1930, maar alleen door de latere aanbouwen.

Foto 4: De bollenschuur van Westerbeek als bollenburcht te midden van de bollenvelden. Bij restauratie kunnen de authentieke kenmerken van de bollenschuur hersteld worden.